

б) значно сильніший вплив на прибутковість акціонерних швейних підприємств регіону рівня операційних витрат на одиницю продукції та власних оборотних коштів порівняно з тривалістю фінансового циклу і продуктивністю праці.

Гахович Наталія

к.е.н., старший науковий співробітник
ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАНУ»
м. Київ

УКРАЇНСЬКІ МАШИНОБУДІВНИКИ РОБЛЯТЬ СТАВКУ НА ЕКСПОРТ АВТОКОМПОНЕНТІВ

Ще три роки тому Україна перебувала на першому місці по експорту вантажних вагонів і в чотирці лідерів з експорту дизельних локомотивів в світі. Тенденції в експорті продукції машинобудування України різко помінялися за останні два роки на тлі торгових воєн з Росією, на заміну яким прийшов повноцінний військово–політичний конфлікт.

Ще в 2013 році в країні СНД Україна поставляла 65,6% всього експорту продукції машинобудування. Це було в три рази більше, ніж країни Європи (20,4%). Але у зв'язку з негативними подіями з Росією на частку країн СНД за 2015 р. довелося всього 38,5% українського експорту машинобудування, а в Європу вирушило 42,1%. Загальний обсяг експорту в машинобудуванні з 2013 року скоротився більш ніж удвічі і за підсумками 2015 р. склав 4782 млн дол. США.

У рейтингу країн–імпортерів української продукції машинобудування лідером залишається Росія, але її питома вага тільки за останній рік впав на 15%, а сам обсяг експорту – на 57% до 1403 млн дол. США.

Стабільно серед провідних імпортерів також числяться Угорщина, Німеччина і Польща, куди Україна відвантажує електричні автокомпоненти. Також в числі ТОП–10 наших торгових партнерів залишається Казахстан, куди експортується електричне, нафтогазове і металургійне обладнання, а в минулому також – вагони і автомобілі.

Індія і Китай імпортують, крім традиційних машинобудівних товарів, авіадвигуни. За останній рік Індія піднялася в рейтингу ключових імпортерів на чотири позиції саме за рахунок цієї категорії, що пов'язано з другим етапом ремоторизації українського військово–транспортного літака Ан–32, яка тепер проходить на індійській виробничому майданчику.

У 2015 р. на перше місце серед української продукції машинобудування, яка відправляється на експорт, замість вагонів вийшли автокомпоненти. За 2015 р. Україна експортувала проводи ізольовані, кабелі та інші ізольовані електричні провідники на 1037 млн дол. США (22% від загального експорту машинобудування). Ця продукція переважно поставлялася в Велику Британію, Німеччину, Польщу, Угорщину та Чехію.

Останнім часом галузь автокомпонентів на експорт активно розвивається в Україні. Існує 10 підприємств, які випускають комплектуючі для відомих у всьому світі автомобільних брендів, таких як: Audi, BMW, Daimler, Skoda, Volkswagen. Виробництвом електропроводки для автомобільної галузі в Україні займаються такі підприємства, як:

- ВО «Карпати» – проводка для Porsche, Mercedes, Volkswagen, Skoda;
- «Точприлад» – акустика, яку випускають в Мукачеві, встановлюється на такі автомобілі, як Land Rover, BMW та інші преміальні бренди;
- «Тайко Електронікс Юкрейн Лімітед» в Україні налагодила виробництво конвекторів і проводки для таких марок автомобілів, як BMW, Opel, Mercedes, Skoda, Fiat;
- «Костал Україна» – дочірня компанія німецької KOSTAL, займається дизайном і виробництвом електротехнічних перемикачів;
- «Кромберг енд Шуберт Україна», в основному випускають кабельні бортові мережі для таких автомобілів, як Volkswagen, BMW, Audi і Mercedes.
- «SEWS Україна» – одне дочірнє підприємство Sumitomo, а точніше її підрозділу SE Wiring systems (SEWS). Виробничі потужності були запущені на базі заводу «Кварц» в Чернівцях та випускає кабелі не для Volkswagen, а для Nissan;
- «Бадер Україна» – дочірнє підприємство німецької Bader. Компанія є одним з провідних світових виробників преміум шкіри для автомобільної промисловості. Сьогодні «Бадер Україна» в основному займається пошиттям шкіряних чохлів для преміальних автомобілів групи Volkswagen, таких, наприклад, як Audi;
- «BET Аутомотив Україна» – сучасний завод, який виробляє електронні системи підігріву сидінь для престижних марок легкових автомобілів відомих світових брендів. Також підприємство випускає сенсорні датчики та автомобільні кабелі;
- «Бош Україна», єдине підприємство, яке постачає саме запчастини для світового автопрому. Щоправда, за заводі займаються не виробництвом нових, а відновленням старих стартерів, тим не менш, це не робить продукцію заводу менш значущою.

Зараз відкриваються ще нові заводи. Зокрема, у Львівській області відкрився завод Fujikuga, який до кінця 2016 р. має набрати обертів до 40 млн. Євро на рік, а в 2017 р. довести обсяг виробництва до 70 млн. Євро. Також планується, що в Житомирі відкриє виробництво компанія Kromberg & Schubert, у якій вже працює підприємство в Луцьку.

Динаміка експорту автокомпонентів українського виробництва буде залежати від темпів додаткових інвестицій в цей сектор, що в свою чергу залежить від інвестиційної привабливості України в цілому.

Крім того, на обсяг виробництва впливає попит на автомобілі в Європі, куди поставляється сьогодні лівова частка автокомпонентів. У 2015 р. світовий ринок автомобілів виріс на 2,2%, при цьому Європа показала набагато більше зростання – 9,3%, а з 2016 р. очікується, що світове зростання може більш ніж подвоїтися – до 4,8%.

На другому місці в експорті продукції машинобудування України займають реактивні авіадвигуни. За 2015 р. їх експортували на 670,9 млн дол. США. Основні одержувачі цієї продукції знаходяться в Росії, Індії, Китаї, Ірані та В'єтнамі. Основний постачальник – запорізьке ПАТ «Мотор Січ», найбільший виробник авіадвигунів в СНД. В найближчому майбутньому можуть з'явитися нові торгові партнери в цьому сегменті машинобудування,

такі як Польща і Австрія, які планують випуск літаків з українськими двигунами, а також Саудівська Аравія, яка зацікавлена в українських транспортних літаках Ан-178 і Ан-132, і на першому етапі співробітництва може активно імпортувати різні авіакомпоненти. В цілому авіабудування є одним з перспективних напрямків для експорту продукції машинобудування в майбутньому.

З великим відривом третю позицію в експорті займають насоси для рідин. В 2015 р. вітчизні машинобудівники експортували на суму 132,5 млн дол. США і поставлялася в основному в Росію, Китай і Казахстан. Основні постачальники цього виду продукції знаходяться в Сумах: це «Насосенергомаш» з російськими акціонерами і Сумське МНВО. З цієї підгрупи в основному поставляються агрегати для нафтогазової галузі, тому можна очікувати зниження поставок цього виду продукції з огляду на кризи, що розростається на сировинних ринках світу, який тягне за собою зниження капітальних інвестицій в оновлення устаткування.

У 2013 р. поставки запчастин для локомотивів принесли Україні близько 500 млн дол. США, що склало 5% загального експорту в машинобудуванні. Сьогоднішні об'єми в чотири рази скромніше, за підсумками 2015 р. поставки склали близько 118 млн дол. США. Основна причина скорочення – зниження поставок в Росію майже у вісім разів за два роки через військово–політичний конфлікт і імпортозаміщення в машинобудуванні Росії. На тлі падіння поставок до Росії все більшу роль в якості імпортера українських частин для локомотивів грає Болгарія, де поставки практично не змінилися з 2013 р. Проте, великого прориву в цьому секторі поки чекати не варто, так як залізничні перевезення в Європі займають всього 12%, не рахуючи транспортування трубопроводами, в той час як цей показник в Росії в сім разів вище. Повноцінно замінити російський ринок як в сфері вагонобудування, так і в поставках деталей для локомотивів в доступному для огляду майбутньому не представляється можливим.

Гесенко Михайло

к.е.н., доцент

Сумський національний аграрний університет

м. Суми

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ІПОТЕЧНИХ ВІДНОСИН В АГРАРНІЙ СФЕРІ

Процеси інтеграції України у Європейське співтовариство зумовлюють необхідність формування інноваційної моделі розвитку сільського господарства, в якій роль головного джерела довготривалого економічного зростання відіграють наукові надбання та їх технологічне застосування. Основна проблема формування інноваційного механізму, адекватного світовим вимогам, полягає у створенні фінансово–економічного комплексу умов, які сприяють відродженню і підвищенню рівня конкурентоспроможності продукції сільськогосподарського виробництва в Україні.